

ДУНГОВЬ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН 2020-2024 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨРИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЭЦСИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

Бүгц	Дугаар	Агуулга	Шалгуур үзүүлэлт	хэмжих нэгж	хэрэгжих хугацаа	зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ УТ, ОНТ	Суурь түвшин		Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин	Хувь
							он	түвшин			
3.3 Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэр											
Зорилго	3.3	2020 онд гол нэрийн хүнсний бүтээгдэхүүний хэрэгцээний 37.84 хувийг орон нутгийн үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүнээр хангаж байсныг 2024 онд 56-аас доошгүй хувьд хүргэнэ.	Хангалтын хувь	хувь	2021-2024	Хувийн хэвшил 495.7	2023	45.34	56.37	Орон нутгийн үйлдвэрлэлээр гурилан бүтээгдэхүүн- 216.3 тонныг үйлдвэрлэж – 9 хувийг, Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн –3.1 мян.л-ийг үйлдвэрлэж -0.10 хувийг, өндөг -77 тонныг үйлдвэрлэж 28 хувийг, мал төхөөрөх цэгт 237.5 тн мах бэлтгэж 14.1 хувийг тус тус хангаж, нийт 51.19 хувийг хангасан байна.	91
Зорилт	3.3.1.	Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 2019 онд 221,279.85 сая төгрөг байсныг 2024 онд 294,221.45 сая.төгрөгт хүргэнэ.	Бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн өсөлт	сая.төг	2021-2024	Хувийн хэвшил - 294967.74 сая.төгрөг	2023	275,986.1	294,221.4	Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл 294967.74 сая.төгрөг байна.	100
	3.3.1.1.	Дундговийн мах арга хэмжээг хэрэгжүүлж, сумдад мал төхөөрөх, мах боловсруулах үйлдвэр байгуулах	Үйлдвэрийн аргаар бэлтгэсэн махны хэмжээ	тонн	2021-2024	Хувийн хэвшил 148.4	2023	2.5	3	Орон нутгийн үйлдвэрлэлээр 16 тн бууз, баншийг үйлдвэрлэж эрүүл аюулгүй, стандартын шаардлагад нийцсэн сав баглаа боодолтойгоор хүн амын хэрэгцээнд нийлүүлсэн байна.	100
			Шинээр байгуулагдсан мал төхөөрөх жижиг үйлдвэрийн тоо	тоо	2021-2024	ЖДҮХСан-340.0 сая.төгрөг	2023	12	15	Мал төхөөрч, махан бүтээгдэхүүн ангилж савлах жижиг цех 2021-2024 онд Сайнцагаан суманд 5, Сайхан-Овоо суманд 2, Өндөршил суманд 1, Говь-Угтаал суманд 1 нийт 9 жижиг, цех шинээр байгуулагдан нийт 14 жижиг, цехтэй болсон байна.	100
	3.3.1.2	Хүн амын өвөл, хавар, зуны хэрэгцээний махны нөөцийг бүрдүүлж махны хангамж, үнийн тогтвортой байдлыг хангах	Тухайн жилд нөөцөлсөн махны хэмжээ	тонн	2021-2024	Хувийн хэвшил 2.384.000	2023	100	100	2020-2022 онд махны худалдаа эрхлэгч иргэн ААНэгжүүд өөрсдийн хөрөнгөөр аймгийн төвийн хүн амын хавар зуны хэрэгцээнд 150 тн мах нөөцөлж нийлүүлсэн байна. 2023-2024 онд 298 тн махыг нөөцөлж хавар зуны улиралд аймгийн төвийн суурин хүн амын хэрэгцээнд нийлүүлсэн. Нийт 448 тн мах нөөцөлж нийлүүлсэн байна.	100
	3.3.1.3.	"Дундговь үйлдвэрлэл" арга хэмжээг хэрэгжүүлж орон нутгийн онцлогтой брэнд бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрлэн дотоод, гадаадын зах зээлд нийлүүлэх хоршоодыг сум бүрт байгуулах	Байгуулагдсан хоршоодын тоо	тоо	2021-2024	Хувийн хэвшил 38.000.000 сая	2023	12	15	Хулд суманд 26, Цагаандэлгэр суманд 16, Эрдэнэдалай суманд 28, Сайнцагаан суманд 90, Адаацаг суманд 42, Баянжаргалан суманд 9, Гурвансайхан суманд 21, Дэлгэрхангай суманд 5, Луус суманд 23, Өлзийт суманд 14, Дэлгэрцогт суманд 4, Дэрэн суманд 9, Өндөршил суманд 9, Сайхан-Овоо суманд 10, Говь-Угтаал суманд 11 нийт 317 хоршоо байгуулагдсан байна.	100
	3.3.1.4.	Эдийн засгийн үр ашиг бүхий ажлын байр шинээр бий болгох инновацид суурилсан жижиг дунд үйлдвэрлэлийг хөрөнгө оруулалт, санхүүгийн бодлогоор дэмжих	Шинээр байгуулагдсан тоо	тоо	2021-2024	ЖДҮХСан-4382.36 сая.төгрөг ХХСан - 872.4 сая.төгрөг, ХЭДСан - 10.0 сая.төгрөг	2023	5	6	Эдийн засгийн үр ашиг бүхий ажлын байр шинээр бий болгох инновацид суурилсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх 50 ААНэгжид санхүүгийн дэмжлэг үзүүлсэн.	100
			Хөрөнгийн хэмжээ	сая.төг	2021-2024		2023	160	190	ЖДҮХСан-4382.36 сая.төгрөг ХХСан - 872.4 сая.төгрөг, ХЭДСан - 10.0 сая.төгрөг	
			Ажлын байрын тоо	тоо	2021-2024		2023	9	11	Хадгалагдсан ажлын байрны тоо-68, шинэ ажлын байрны тоо-52 нийт120 ажлын байр бий болсон байна.	

арга хэмжээ

3.3.1.5.	Нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэгч малчин өрхийн тоог нэмэгдүүлэх	Малчин өрхийн тоо	тоо	2021-2024	ЖДҮХСан - 180.0 сая.төгрөг ХХСан - 35.0 сая.төгрөг	2023	6	7	Сайнцагаан суманд 2, Адаацаг суманд 1, Өндөршил суманд 1, Дэлгэрхангай суманд 1, Говь-Угтаал суманд 1, Баянжаргалан суманд 1 нийт 7 малчин өрх нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж зах зээлд нийлүүлж байна. Сүү, цагаан идээ, төмөр зуух, хурдан удмын адууны үржүүлэг хийж байна.	100
3.3.1.6.	Ноос, ноолуур, арьс ширний анхан шатны үйлдвэр, цехийг байгуулах	байгуулагдсан үйлдвэр цехийн тоо	тоо	2021-2024	ЖДҮХСан - 50.0 сая.төгрөг, ХХСан 100.0 сая.төгрөг, Хувийн хэвшил 200.0 сая.төгрөг, ХЭДСан 30.0 сая.төгрөг	2023	6	7	Эрдэнэдалай суманд 2, Дэлгэрцогт суманд 1, Өлзийт суманд 1, Сайнцагаан суманд 1, Гурвансайхан суманд 1, Адаацаг суманд 1, Өндөршил суманд 1 нийт 8 иргэн, ААНэгж арьс, шир боловсруулах цех байгуулаад байна. Ингэснээр 3-5 нэр төрлийн бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрлэж зах зээлд нийлүүлж байна.	100
3.3.1.7.	Хамгаалагдсан хөрсний үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлж хүн амыг жилийн турш шинэ ургацын нарийн ногоогоор тасралтгүй хангах	Өвлийн хүлэмжийн тоо	Ш	2021-2024	УТ-179.5 Хувийн хэвшил-250.0	2023	1	1	Сайнцагаан сумын "Мөнгөлөг МД" ХХК өвлийн хүлэмжийн чиглэлээр 179.5 сая төгрөгийн хөнгөлөлтэй зээлд хамрагдан шинээр баригдаж , хүлэмж 300м2 хүлэмжид өргөст хэмх , лооль, чинжүүг тариалсан байна. Мөн Сайнцагаан сумын иргэн С.Амарбаясгалан Бүгд найрамдах солонгос улсын технологиор барьсан 3 улирлын 280*4=1120м.кв хүлэмжид эрт ургацын байцааг тариалж, одоогийн байдалаар 10 тн байцааг ургац хураан авч орон нутгийн зах зээлд нийлүүлээд байна. Дээрх 3 улирлын хүлэмжийг хувийн хөрөнгө оруулалтаар буюу 250,0 сая төгрөгөөр барьж байгуулсан байна.	100
		Хүлэмжийн тариалсан талбай	м2	2021-2024		2023	1900	2020	Аймгийн хэмжээнд өвлийн хүлэмжид 2980 м.кв тариалалт хийж, шинээр 1440 м.кв талбай нэмэгдсэн үзүүлэлтэй байна.	100
		Хураан авах ургац хэмжээ	тн	2021-2024		2023	9.1	11.6	Нийт 8 нэр, төрлийн хүнсний ногоо тариалж 79.6 тн ургац хураан авч, төлөвлөсөнтэй харьцуулахад 51.3 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.	100
3.3.1.8.	Сайнцагаан суманд байгуулагдсан "Өвлийн нарлаг хүлэмж"-ийг бүрэн хүчин чадлаар нь ажиллуулж хүн амын хүнсний нарийн ногооны хэрэгцээг тасралтгүй хангах	Ашиглалтын хувь	хувь	2021-2024	ОНТ-65.6, Хувийн хэвшил-22.4	2023	85	100.0	Өвлийн нарлаг хүлэмжийн 1200 мкв талбайн ашиглалтыг бүрэн хүчин чадлаар нь 100 хувь ашиглаж, тариалалт хийгдсэн байна.	100
		хураан авсан ургацын хэмжээ	тонн	2021-2024		2023	7.3	10.3	Нийт 4 нэр, төрлийн хүнсний ногоо тариалж 39.5 тн ургац хураан авч, төлөвлөсөнтэй харьцуулахад 70 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.	
3.3.1.9.	Жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдийг бизнес инкубацын үйлчилгээгээр бойжуулж, томруулах	Бойжуулсан бизнес эрхлэгчийн тоо	тоо	2021-2024	ОНТ-800.0 сая.төгрөг	2023	72	84	60 бизнес эрхлэгчийг зөвлөгөө мэдээллээр ханган, цаашдын зээл авах үйл ажиллагаа өргөжүүлэхэд Жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэгч гэсэн тодорхойлолт өгөн дэмжлэг үзүүлсэн. Түрээсийн төлбөр төлдөг иргэн, АА нэгжүүдийг урсгал зардлаа төлдөг ажлын байртай болгосноор үйл ажиллагаагаа тогтвортой явуулахад дэмжлэг үзүүлсэн. Бизнес хөгжлийн төвд 5 аж ахуй нэгж, 7 бизнес эрхлэгч үйл ажиллагаа явуулж 762.3 сая.төгрөгийн борлуулалтын орлоготой ажилласан.	100
3.3.1.10.	Өлзийт суманд ингэний фермерийн аж ахуйг байгуулж, сүүг үйлдвэр цехэд нийлүүлэх	Саалинд хамрагдах ингэний тоо	тоо	2021-2024	Хувийн хэвшил - 200.0 сая.төгрөг	2023		100	2021-2022 онд Өлзийт сумын 4 малчин өрхөд 1 ээлжийн 50 ингийг түрээсийн гэрээгээр маллуулж байгаад 2023 оноос эхлэн үйл ажиллагаа зогссон. 2023-2024 оны суднаар үйл ажиллагааг цаашид үргэлжлүүлэх боломжгүй болсон.	73
		Нийлүүлсэн сүүний хэмжээ	тонн	2021-2024		2023		11.0	2021 онд 2.5 тн, 2022 онд 5.5 тн ингэний сүүг зах зээлд нийлүүлсэн байна.	
3.3.2.	Малын тоог чанарт шилжүүлж биотехнологийн ололтыг 2024 онд 2300 малд шинээр нэвтрүүлж малын хаврын амьдын жинг 3-5 хувиар нэмэгдүүлнэ	шинээр хамрагдсан малын тоо	тоо	2021-2024	ОН-4.0 Хувь хөрөнгө-14.0	2023	700	800	2021-2024 онд зохиомол хээлтүүлийг 2430 хонинд, 37 үхэрт хийсэн. Битүү хөнгөлгөө	100
		Малын амьдын жингийн өсөлт	Хувь	2021-2024		2023	3	4	Битүү хөнгөлгөө, зохиомол хээлтүүлэг зэрэг биотехнологийн дэвшилтэт аргыг ашигласнаар малын амьдын жинг 3-6 кг буюу жингийн өсөлт 5-10 хувиар нэмэгдүүлсэн.	
3.3.2.1	Сайнцагаан омгийн хонинд зохиомол хээлтүүлэг хийх	хээлтүүлсэн малын тоо	тоо	2021-2024	ОН-4.0 Хувь хөрөнгө-10.0	2023	1350	1500	2021-2024 онд Сайнцагаан омгийн хээлтэгчид, Сайнцагаан омгийн хээлтүүлэгчээр, н	100
3.3.2.2	Олдохын хүрэн бор тэмээний тоог өсгөх замаар сумдад сайжруулагчаар ашиглах	Сайжрагдсан тэмээний тоо	Тоо	2021-2024	Хувь хөрөнгө-30.0	2023	720	810	2022-2023 онд Хулдын олдохын хүрэн бор омгийн бууран тайлгийг Өлзийт, Говь-Угта	100

Арга хэмжээ	3.3.2.3	Малын удмын сангийн үндэсний төвийн генийн санд омгоор баталгаажсан Өндөршил адуу, Сайнцагаан хонины үрийг хадгалах	Тухайн жилд генийн санд хадгалсан үрийн тун	Тун	2022-2023	ОН-5.0	2023	300	-	2021 онд Малын удмын сангийн үндэсний төвийн генийн санд Сайнцагаан омгийн 3 хуц, монгол үүлдрийн 3 хуцнаас 1250 тун үр, 2023 онд Өндөршил омгийн 2 аарганаас 300 тун үрийг туршилтаар авч нийт 1550 тун үрийг генийн санд хадгалуулсан.	100
	3.3.2.4	Аймгийн хэмжээнд үхэр сүргийн тоо, ашиг шимийг нэмэгдүүлэх	ашиг шим нь нэмэгдсэн үхэр сүргийн тоо	тоо	2021-2024	ОНТ-20.0	2023	210	285	2022-2024 онд Дорнод монголын мухар улаан үүлдрийн 20 өсвөр хээлтүүлэгчээр 300 үхэрт сайжруулагчаар ашиглаж, 2023 онд ашиг шим нэмэгдсэн үхрийн тоо 150, Сэлэнгэ үүлдрийн үхрийн гүн хөлдөөсөн үрээр Луус суманд зохиомол хээлтүүлгийг 15 үхэрт хийсэн ба 10 төл хүлээж авсан., Мөн Адаацаг суманд махны чиглэлийн казакын цагаан толгойт үүлдрийн 3-н бухан бярууг сайжруулагчаар ашигласнаар 2024 онд ашиг шим нэмэгдсэн үхрийн тоо 90 болж, нийт ашиг шим нь нэмэгдсэн үхэр сүргийн тоо 410 болсон. Нийт ашиг шим нь нэмэгдсэн төл 310 болоод байна.	100
	3.3.2.5	Баянжаргалан сумын үхэр сүргийг "Дорнод монголын мухар улаан" үүлдрээр сайжруулах	Тухайн жилд сайжрагдсан үхрийн тоо	тоо	2021-2023	ОНТ-25.0	2023	10	10	2021-2023 онд Дорнод монголын Мухар улаан үүлдрийн 10 өсвөр бухыг 2021 онд авчирч 150 үнээнд сайжруулагчаар ашигласнаар 2023 онд анхны төлийг хүлээн авсан. Төл бойжилт 100 хувь буюу 150 тугал бойжоод байна.сайжрагдсан үхрийн тоо 150мөн энэ онд Дорнод аймгийн Халх гол сумаас махны чиглэлийн мухар улаан үүлдрийн 10 бухан бярууг авчиран 150 үнээнд сайжруулагчаар ашиглаж байна.	100
	3.3.2.5	Жилд 20-оос доошгүй стандартын шаардлага хангасан бүх бойжуулж үхэр сүргийг үе шаттайгаар сайжруулах	Бойжуулсан бухны тоо	тоо	2021-2024	ОНТ-25.0 Хувь хөрөнгө-10.0	2023	1024	1044	2021-2024 онд аймгийн хэмжээнд орон нутгийн нөөц бололцоонд тулгуурлаж шинээр 131 өсвөр бухыг тавьснаар 1084 стандартын шаардлага хангасан бухыг бойжуулж үхэр сүргийг сайжруулж байна.	100
	3.3.2.6	Стандартын шаардлага хангасан цөм сүргийн ангийн хээлтэгч, хээлтүүлэгчийг эзэмгүүлэн бүртгэж, мэдээллийн нэгдсэн санд хамруулах	эзэмгүүлж бүртгэлжүүлсэн малын тоо	тоо /мя/	2021-2024	Хувь хөрөнгө -27.0	2023	100	105	2022-2024 онд үржлийн хээлтэгч, хээлтүүлэгч нийт 106602 малыг эзэмгүүлж, малын бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн системд бүртгэлжүүлсэн.	100
	3.3.3.	Нийт 7.4 сая га бэлчээрийн талбайн 70 хувьд бэлчээрийн даац 3 дахин илүү хэтрэлттэй байгаагийн 26 га талбайг 2024 гэхэд нөхөн сэргээжээ.	Тухайн жилд сэргээсэн талбайн хэмжээ	га	2021-2024	УТ-640.9 ОНТ-2,119.8, Төсөл хөтөлбөр-357.9, Хувь хөрөнгө-1,576.8	2023	7	8	2021-2024 онд өвөлжөө, хаваржааны дэргэд 760.5 га бэлчээр хашиж, 96.7 га талбайд тэжээлийн ургамал тариалж, 259.5 мянган га бэлчээрийн талбайд үлийн цагаан оготнотой тэмцэн нийт 260.356 га бэлчээрийн талбайг нөхөн сэргээгээд байна.	100
Арга хэмжээ	3.3.3.1	Олон дахин хэтэрсэн болон талхлагдсан бэлчээрт олон наст ургамал цацах, тариалах, өнжөөж салгаж нөхөн сэргээх	Нөхөн сэргээгдсэн талбайн хэмжээ	га	2021-2024	ОНТ-55.0, Төсөл хөтөлбөр-113.0, хувь хөрөнгө-75.9	2023	18	26	2021-2024 онд ХХААХХҮЯ, аймгийн ЗДТГ, "Дэлхийн зөн Монгол олон улсын байгууллага" "Гамшигт тэсвэртэй орон нутаг төсөл, "Уур амьсгалын өөрчлөлтөд тэсвэртэй орон нутаг" Азийн хөгжлийн банкны "Тэжээлийн тогтвортой менежмент" төслөөр Луус, Дэрэн, Эрдэнэдалай сумдын малчдын 3 бүлэг, 7 сумын 100 малчин өрх 96.7 га бэлчээрийн талбайд тэжээлийн ургамал тариалсан.	100
	3.3.3.2	Дэрэн суман дахь тэжээлийн үйлдвэрийн хүчин чадлыг бүрэн ашиглаж аймгийн тэжээлийн нөөцийн 60-аас доошгүй хувийг үйлдвэрлэх	хүчин чадлын ашиглалтын хувь	хувь	2021-2024	Төсөл хөтөлбөр-51,3	2023		30	2021 онд ДЗМОУБ-ын "Гамшигт тэсвэртэй Орон нутаг" төслийн санхүүжилтээр Дэрэн сумын "Дэм дэмэндээ дээс эрчндээ" малчдын бүлгийн гишүүд 10 га талбайд тэжээлийн ургамал тариалж 8 тн ургац хураан авсан. Тэжээлийн үйлдвэрийг хөдөлгөж ашиглах техникч, ажиллах хүч санхүүгийн хүндрэл үүссэн учир үйл ажиллагаа явагдаагүй. 2024 оноос иргэн Б. Дагвадоржид гэрээгээр эзэмшүүлэн 2025 онд үйл ажиллагааг өргөжүүлэн явуулахаар дэмжиж хамтран ажиллаж байна.	40
	3.3.3.3	Айл өрхүүдийг өвөлжөө, хаваржааны эзэмшил газрын дэргэд нөөц бэлчээртэй болгох зорилгоор хашиж хамгаалж талбайн хэмжээг нэмэгдүүлэх	Хамгаалсан талбайн хэмжээ	Мян/Га	2021-2024	Хувь хөрөнгө-1,372.9	2023	285	293	#####	100

3.3.3.4	Бэлчээрийн хортон мэрэгч амьтан, шавьжтай байгаль орчин, хүн, малд халгүй технологи ашиглан тэмцэх ажлыг зохион байгуулах	Тэмцсэн талбайн хэмжээ	Мян/га	2021-2024	УТ-491.7 ОНТ-66.2	2023	190	220	2021-2024 онд Монгол Улсын Засгийн газрын 2019 оны 05 дугаар сарын 01-ний өдрийн "Бэлчээр хамгааллын ажлыг эрчимжүүлэх тухай" 185 дугаар тогтоолын хүрээнд ХХААХҮС-ын тушаал, аймгийн Засаг даргын захирамжийн дагуу улсын болон орон нутгийн төсвийн санхүүжилтээр бэлчээрийн хортон мэрэгчийн тархалт ихтэй Адаацаг, Говь-Угтаал, Дэлгэрцогт, Дэрэн, Луус, Сайнцагаан, Сайхан-Овоо, Цагаандэлгэр, Эрдэнэдалай сумдад үлийн цагаан оготнотой энгийн механик, микробиологи, биотехнологийн аргаар 259,5 мян/га талбайд тэмцэж бэлчээр сайжруулсан.	100
3.3.3.5	Малын бэлчээрийн талбайг гүн өрмийн худаг болон энгийн уурхайн худгаар усжуулах	Тухайн жилд шинээр гаргах худгийн тоо	тоо	2021-2024	УТ-149.2, төсөл хөтөлбөр-193.3, ОНТ-1,998.6, хувь хөрөнгө-128.0.	2023	3	3	2021-2024 онд Улсын болон орон нутгийн төсөв, малчид хувь хөрөнгөөр инженерийн хийцтэй 72 худаг, 100 цооног шинээр гаргаж, энгийн уурхайн 147 худгийг сэргээн засварлаж 258000 га бэлчээрийн талбайг усжуулж, усан хангамжийг 3,7 хувиар нэмэгдүүлсэн.	100
Хэрэгжилтийн дундаж хувь										94.7

ХЯНАСАН:
 ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ГАЗРЫН ДАРГА Б.МӨНХЖАРГАЛ
(албан тушаал) (гарын үсэг)(гарын үсгийн тайлал)

ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ТАЙЛАГНАСАН:
ЗАХИРГАА АЖ АХУЙ АЛБАНЫ ДАРГА Ж.ШИНЭ-УЯНГА